

Zřícenina hradu Zubštejn, Pivonice

Popis:

Rozsáhlý hrad zbudovaný jako správní centrum kolonizovaného území byl vystavěn v období druhé poloviny 13. století pány z Medlova, předky rodu znaku zubří hlavy. Jeho strategické umístění na jedné z nejvyšších kót v okolí (687 m n. m.) hrad pasovalo do role obránce obchodní cesty lemující řeku Svratku z Brna až do Poličky. Před polovinou 15. století se dostává do držení rodu Pernštejnů. V roce 1547 se uvádí již jako pustý.

Podrobný popis:

Rozsáhlý areál hradní zříceniny se rozkládá na úzkém skalnatém hřebenu, jež prudce vystupuje ze zalesněné plošiny na protáhlém návrší. Impozantní pozůstatky hradu dodnes připomínají jeho dávnou slávu. Jeho rozvaliny umožňují jedinečný výhled do dalekého obzoru.

Hrad Zubštejn se poprvé připomíná v roce 1344 v nejstarší městské knize města Brna, a to v podobě predikátu bratří Atluše a Jimrama "de Lapide" (v překladu "z Kamene"). Z roku 1351 se dochoval zápis vkladu do zemských desek, zachycující prodej hradu Kamene ("Castrum Camen") se vším jeho zbožím k řečenému hradu příslušejícímu, lesy, vodami, platy, výnosy, pastvinami, Atlušem z Kamene bratrům Filipovi a Jimramovi z Jakubova, jež tvořili vedlejší linii rodu erbu zubří hlavy. Již roku 1358 je však hrad prodán moravskému markraběti Janu Jindřichovi. Převod hradů Zubštejna a Pyšolce se vším okolním zbožím bývá mnohdy interpretován jako takzvaná restituce někdejší markraběcí državy. Tato interpretace je však zcela mylná. Po otcově smrti roku 1375 zdědil značnou část markraběcího majetku na Moravě (včetně Zubštejna) syn Jana Jindřicha, moravský markraběte Jošt, o zbytek se podělili jeho bratři Prokop a Jan Soběslav. Krátce po převzetí dědictví propůjčuje hrad Zubštejn se vším příslušenstvím lénem Janu z Křižanova z rodu erbu křídla. Tento stav trval do roku 1390, kdy si Jošt vyžádal navrácení hradu Zubštejna nazpět. Po smrti markraběte Jošta roku 1411 získává správu Moravy moravský markraběte a český král Václav IV. a posléze po jeho smrti roku 1419 císař Zikmund. Do rukou Pernštejnů se historický majetek navrácí až v roce 1464, kdy král Jiří z Poděbrad zapisuje Janovi z Pernštejna hrad Zubštejn, zbořený hrad Pyšolec, městečko Bystřici a všechny vesnice, které k tomuto statku přináležejí, dále zbořený hrad Křižanov s městečkem, městečko Bobrovou a příslušné vesnice do dědičného a svobodného vlastnictví. Jan z Pernštejna přepisuje správu hradu Zubštejna svému nejstaršímu synovi Zikmundovi. Zikmund poměrně brzy umírá a zubštejnský statek je opětovně přičleněn k Pernštejnu a jeho správou je pověřen druhorozený Vilém. Tomu také po otcově smrti 28. prosince roku 1475 připadlo celé panství do dědičné držby. Hlavním Vilémovým sídlem se však již od sedmdesátých let stal hrad Helfštejn, rezidence v Moravském Krumlově, a posléze tvrz ve východočeských Pardubicích, přebudovaná na rozlehlý a silně opevněný goticko-renesanční zámek. Hrad Zubštejn přestal být od konce 15. století trvaleji obýván a začal pustnout. Ještě na počátku 16. století zde mohla pravděpodobně dohasínat jeho někdejší sláva, ještě na konci 15. století zde evidentně proběhl pokus o pozdně gotickou přestavbu. V roce 1596 je však hrad Zubštejn zmiňován již jako pustý. Do dnešních dnů se dochovaly rozsáhlé pozůstatky, včetně klenutých prostor, vysokého torza věže a značné části opevnění.

Region: Bystřicko

Město: Bystřice nad Pernštejnem

URL: www.bystricenp.cz

Zpřístupnění: volně přístupné

Bezbariérový přístup: ne

GPS: 49°31'49.46"N, 16°19'35.982"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.5304056,16.3266617&z=12>

Obrázky:

